

SÅ SKA HANDELN MED SKOGSBRÄNSLEN EFFEKTIVISERAS

Handel med skogsbränslen ska förenklas och effektiviseras. I projektet Produktifiera för optimal bränslebas tas nu fram ett branschgemensamt förslag till klassificering av skogsbränslen.

– Det här projektet är ett unikt tillfälle att vara med och utforma framtidens handel med skogsbränslen, konstaterade Staffan Dalbrink, ordförande i SDCs Biobränslekommitté i sitt inledningsanförande vid projektets uppstartsseminarium i Uppsala.

Produktifiera för optimal bränslebas är ett samarbete mellan SDC, Skogforsk och skogsbränslesektorn, se faktaruta. Vid uppstartsseminariet deltog närmare 70 personer från olika delar av skogsbränslesektorn.

– Den goda uppslutningen visar att intresset är stort. Projektets syfte är att underlätta framtidens handel med skogsbränslen genom att skapa tydliga spelregler och bättre affärskommunikation mellan köpare och säljare, säger Håkan Jonsson, marknadsansvarig för SDCs marknadsområde Mitt och ledare för delprojektet Kommunikation/affärsmodeller.

PROJEKTMÅL

- Att utarbeta ett konkret förslag till överenskommelse om klassning och karaktärisering av skogsbränslen vilket ska kunna användas vid upphandling.
- Att utarbeta ett konkret förslag till mätmetoder, prismodeller och redovisningslösningar anpassade till ny produktstruktur och i enlighet med nya virkesmätningsslagen.
- Att utveckla och anpassa det branschgemensamma IT-stödet för mätning och redovisning av affärer via SDC för biobränslehandels behov och krav.

Ett övergripande mål är att landets skogsbränsleåvara ska användas på ett optimalt sätt. Genom att skogs- och energiföretagen enas om ett enhetligt sätt att beskriva, klassa och mäta skogsbränslen skapas en sammanhållen digital informationskedja, som ger ökad resurs- och energieffektivitet. Därmed stärks skogsbränslenas konkurrenskraft mot de fossila alternativen.

– Här läggs alltså grunden till framtidens skogsbränsleaffärer som ska leda till att skogens energiråvara tas tillvara på bästa möjliga sätt, både från ekonomiska och från miljö- och klimatomått utgångspunkter, säger Lars Fridh, forskare på Skogforsk och projektledare för Produktifiera för optimal bränslebas.

I projektet deltar aktörer på skogsbränslemarknaden, såväl köpare som bränsleleverantörer samt forskare och representanter för virkesmäntarförningar, SDC, utrustningsleverantörer med flera. Arbetet kommer till stor del att ske inom tre arbetsgrupper och bemanningen av dessa grupper pågår fram till slutet av januari 2018.

Projektledningen understryker att diskussionerna i arbetsgrupperna får avgörande betydelse. Till exempel ska biobränsleanvändarna precisera vilka kvalitetsparametrar som är de viktigaste i deras respektive processer. De ska också göra bedömningar av vilka fördelar som kan uppnås genom att mäta fler kvalitetsparametrar för att styra processerna på ett optimalt sätt.

– Användarnas önskemål ska förstås matchas mot vad bränsle- och teknikleverantörerna bedömer som rimligt och realistiskt. Det ska bli väldigt intressant att se vilka resultat som dessa diskussioner kommer att leda till, säger Staffan Dalbrink, ordförande i SDCs Biobränsle kommitté och biobränslechef i Mellanskog.

Text: Anders Thorén

FAKTA

Produktifiera för optimal bränslebas

Projektet är ett samarbete mellan SDC, Skogforsk och skogsbränslesektorn. Medfinansierare är Energiforsks forskningsprogram SEBRA och Energimyndigheten. Skogforsk leder projektet med delaktighet från alla aktörer på bränslemarknaden. Projektet fortgår till februari 2019 då resultat i form av konkreta förslag ska presenteras.

HÅKAN JONSSON

Marknadsansvarig på SDC för Marknadsområde Mitt

– Att enas om tydliga spelregler för handeln med skogsbränsle blir en utmaning. Därför är det viktigt att vi redan nu i startfasen får in önskemål från aktörerna på marknaden. Detta sker till stor del i arbetsgrupperna, men vi är angelägna om att alla som har idéer och synpunkter hör av sig. Enklarest är att kontakta SDCs marknadsansvariga eller att vända sig till ledningen för projektet. Kontaktuppgifter finns på www.skogforsk.se/bransleprodukter.

– Arbete med projektet går hand i hand med SDCs introduktion av VIOL 3, som öppnar nya möjligheter för effektivare mätning, klassning, redovisning, uppföljning och prognoser vad gäller skogsbränslena. VIOL 3 kommer vid införandet kanske inte möta alla önskemål, men utvecklingspotentialen är stor, säger Håkan Jonsson.

STAFFAN DAHLBRINK

Biobränslechef i Mellanskog och ordförande för SDCs Biobränslekommitté

Staffan Dalbrink, biobränslechef i Mellanskog och ordförande för SDCs Biobränslekommitté

– Att representanter för så många marknadsaktörer deltog i uppstartsseminariet är mycket glädjande. Det visar på ett behov av en ny och bättre klassning och karakterisering av skogsbränslen.

– Skogforsks rapportering om ny mätteknik för biobränslen väckte stort intresse. Tekniken är under utveckling och en del av dessa metoder kommer ganska snart att finnas tillgängliga. Därmed öppnas möjligheter att mäta och beskriva bränslenas kvalitetsegenskaper på ett mer effektivt sätt, samt med hjälp av fler kvalitetsparametrar. Till exempel kan materialets fraktionsfördelning och exakta energiinnehåll vara sådana intressanta parametrar, säger Staffan Dalbrink.

RAGNHILD OSKARSSON

Bränslechef Växjö Energi

– Med en väl fungerande produktifiering kan leverantörerna bättre prognosticera vad de kan leverera, vilket förstås är viktiga att veta för oss som beställare och förbrukare. Utmaningen kan bli att lägga klassificeringen av bränslet på en lagom nivå som är praktiskt användbar. Vi behöver data om flera viktiga parametrar, till exempel andelen finfraktion och förväntad fukthalt, samtidigt som detaljeringsnivån inte får bli alltför hög.

– För oss som köpare är mycket vunnet om vi vid upphandlingen mer exakt vet vad vi kommer att få. Stämmer inte leveranserna med den bränslemix av t ex sågspån, grot och stamvedsfil som våra pannor behöver, så får det negativa konsekvenser för oss och indirekt även för leverantörerna. Båda parter är alltså betjänta av en bra klassificering och relevanta data, säger Ragnhild Oskarsson.

JENNIE THOLIN

Bbiobränsleansvarig på Vida Energi AB

- Det är bra att det praktiska arbetet med produktifiering av skogsbränslen nu kommit igång. Uppstartsseminariet den 21 november var värdefullt eftersom representanter från alla led i kedjan var på plats med god geografisk avaktörer i hela landet. Projektledningen vill verkligen få in så mycket synpunkter som möjligt, vilket förstås är en förutsättning för en god förankring av de förslag som tas fram.
- Att projektet går hand i hand med lanseringen av nya VIOL 3 är jätteviktig och vi på Vida ser verkligen fram emot den lanseringen. Eftersom vi jobbar med så stora råvaruvolymer betyder det mycket för oss att mätning, redovisning och annan administration hela tiden effektiviseras. All skogsråvara som VIDA Energi hanterar går ju via SDC:s system, och det kommer vi att fortsätta med i nya VIOL 3, säger Jennie Tholin.

MAGNUS EMILSSON

Controller Veolia Recycling, Jönköping

- Våra förväntningar är att produktifieringen ska bli en hjälp att genomföra bränsleaffärerna på ett enklare och mer effektivt sätt. Därför gäller det att skapa flexibilitet i klassificeringen, som gör att man kan vara väldigt specifik i sin sortimentsbeskrivning, men även möjliggöra rationellare hantering när man kan hantera ett stort spann av olika bränslen.
- Uppstartsmötet visade att det finns goda förutsättningarna att skapa en tydlig produktifiering. Det krävs stort engagemang i de arbetsgrupper som bildas och personer från olika typer av företag att ingår. Det är en förutsättning för att detta får en bred förankring.
- Under projektets gång gäller det att informera alla som berörs. Målet är ju att så många företag som möjligt ska använda det produktifieringssystem som tas fram, så att det verkligen blir en landsomfattande standard. Det är en stor utmaning, men jag är optimistisk om att branschen ska lyckas med det.

DAN ERIKSSON

Eskilstuna Strängnäs Energi & Miljö AB

- Som logistikansvarig för bränsle ser jag möjligheter till effektivisering om vi får en tydlig standardisering och klassificering av skogsbränslet. Det skulle till exempel öppna möjligheter till råvarubyten i stil med det som redan sker med massaved. Detta är främst en uppgift för leverantörerna, men indirekt får vi som köpare också fördelar om transportavstånden minskas med tanke på miljön.
- Jag tror det finns mycket i det här projektet som kommer att vara till nytta för såväl köpare, säljare och transportörer. Till exempel vore det en klar fördel om betalning i ökad omfattning kan ske efter fraktionsstorlekar, vilket kräver en tydlig klassificering. Andelen finfraktion är en viktig parameter och därför kan ny teknik och nya metoder för sållningen få stor betydelse. Det är bra att projektet fokuserar även på sådana frågor, säger Dan Eriksson.